

Tõe Sõnumid

9. aastakäik.

Talinnas, 1925.

Nr. 1.

Kus asub õnn?

Kus asub õnn, mis wägew, selge, puhas,
Mis südant waimutulel sütitaks?

Kus asub wõim, mis hinges wagas, pühas,
Kõik sala-walud, mured waigistaks?

Ei asu õnn, kus toorus, kõrkus kajab,
Ei wõimus, waras, aus ei hiilguses;
Ei kohtel, kuhu kunst tal templi rajab,
Ei siidis, sammetis — mis lossides.

Ei linna uhkeis hooneis teda leidu,
Ei laules, mänges küla õuedel;
Ei teda tarkuses ei rammus peitu,
Ei kusagil, siin maisel eluteel.

Pean teda otsima mäelt, kaljult üles,
Kus loodus waiksuses wõib kummarda?
Ehk sääl saan wiibida ma õnne süles,
Kui elumõllu siin ei salli ta?

Sa tema salamõju sääl saad tunda
Ja õnnetäht ehk kaugelt sätendab, —
Kuid igatsus sul rohkem täidab rinda,
Pilk rahutu, hing ikka janutab.

On siiski ainsam koht, kus õnn weel asub,
Kust wõid sa rahu leida päewal, õöl;
Arg süda julgust saab, kui loodab, usub,
Sest ohwrist, mis kord toodi ristimäel.

Waat' Kolgatal! — sääl hoowab õnnealüik,
Kust woolab elu, walgus, armastus;
Säält aral hingel paistwad wõidupalmid,
Ja rõõmuks muutub iga kurwastus.

Mõtted aastawahetusel

Jällegi on meid maakeral, kuhu oleme Loojast elama asetatud, peadpööritawas kiiruses ford ümber päikese ringi kantud, kusjuures, nagu astronoomid tõendavad, üle 900.000.000 km. ehk ligi 30 km. sekundis oleme äraareisinud. Selles mõistatuslikes kiiruses on meid nõnda mõnusaft edasikantud et sellest reisuft midagi pole märkanud. Galapärases waiksuses ja raputamataft hõljufime läbi taewastetäiufe kantud Kõigewägewama kae läbi.

Kus ja millal lõpetataffe ford see reis? Missugufe eesmärgi poole ruttab kõit inimfugu? Reed on küftmused, mida uuel aastal iga mõtleja inimene endale ette seab.

Kahtlemataft tähendab iga uus aasta uut ajamõõdu km.-postft ja kõit inimesed, olgu suured wõi wäikesed, haritud wõi harimata, usklikud wõi uskmatad, on üldisele suurele eesmärgile tähtfa sammu lähemale jõudnud.

Paulus jutustas ford Athena tarkadele Looja nõu selle maakera kohta, üteldes: „Sa tema on teinud üheft wereft kõit inimestefoo kõige maa peal elama ja on määranud aja, mis ta enne on seadnud, ja rajad, kus nemad peawad elama“. Ap. t. 17, 26,

Sigi 6000 aastat on Looja seda maakera tema miljonite elanikkudega kannud ja peagi läheneme meie enda pifa reisu lõpujärele, ajale, mil ta tahab pattu, mis kõige paha põhjus maa peal, maailmaft kõrwaldada ja oma igawest riift ülesehitada, kus armastus õigus ja rahu walitsema saab.

Zanieli 2. ja 7. peatükides on teatud kujutuste all teadaantud, missugused maailma riigid Jumala plaani järele pidid üksteisele järgnema.

Babel, Meda-Bersia, Kreeka ja Room on kõit teatud aeg ilmarikkidena walitsenud ja seejärele maailma näitelawalt lahkunud. Meie elame nende kümne riigi ajal, missugustesse Room pidi jagunema, ja Piibel näitab meile mitmesuguste prohwetikuulutuste ja nende täidmineku läbi, et meie tõesti peagi enda reisu lõpule läheneme.

Dtsustamise aeg.

Enne kui Jumal oma igawese riigi maapäale ülesseab, tahab ta siin omale koguda wabatahtlikke kodanikke, kes tema igawese riigi põhimõtetega ühes nõus on ja endid wabalt selle alla alandawad. Selleks annab Jumal kõigele maailmale oma ewangeeliumi teada, nagu ta seda tõotanud: „Sa sedasinaft

funingriigi armuõpetust peab kuulutatama kõiges maailmas tunnistufeks kõige rahwale ja siis wast tuleb ots“. Kõigefõrgema ettenägewufe järele on kogu maailma rahwas täna „üleandseteks“ saanud. Kõit maad, saared ja rahwad on uuemaegsete irieliste läbitäimismõimaluste abil üksteisega seotud ja kujutawad täna, waatamata selle pääl, et nad wastastikku sõjajalal, lahutamata terwiku. Üksft rahwas ei saa end praegu teistest eraldi hoida, nagu minewikus Hiina oma hiiglamüüri läbi.

Kõige rahwaste ja suguharude juure lähewad täna ewangeliumi saadikud, et neid õnnistufekuulutufega tutvustada. Üle 725 keelemurdes on täna Piibel ehk selle ofad rahwale kätte saadawad, ja kogu inimpere huultelt kostab kiitufe laul Looja poole. Weel mõned hiigljõupingutused Kristufe sõdijate poolt, kes lahinguliinil on, weel liihifene aeg teennast ohwerdawat töötamist ja annetust nende poolt, kes kodus edurikka wõitlufe kasuks töötawad, weel liihifene aeg kõist palwetamist nende eest, kes endid saadana kõidufutest wabastada piüüawad: siis on jõutud wõidule ja eesmärgile.

Kes saab igawese riigi kodanikuks?

Jumala kuulutus läheb suure jõuga üle maakera ja peagi wõib Jumal oma töö lõpule. Siis on ta kohus taewas ja põelumine maapääl lõpetatud. Siis on Jumala eesmärk lõpule wiidud ja hääled kõlawad taewas, kes ütlewad: Maailma kuningriigid an meie Issanda ja Kristufe päralft saanud ja tema peab kui kuningas walitsema igawesti“. Jlm. 11, 15.

Täna on weel kõigil wõimalus otsustada, kas ta tahab Jumalat teenida wõi oma enese mõtete järele käia. Tema riigi põhiseadufeks on tema armastufe käft, mis kümne sõna wõi käju läbi inimestele awaldatud; tema tahab, et need iga tema kodaniku südames leiduffid. „Ma tahan oma käsud nende meele sisse anda ja neid nende südamesse kirjutada; ja ma tahan neile Jumalaks olla ja nemad peawad mulle rahwaks olema“. Ebr. 8, 10. Kuidas on sinu seisukoht Jumala käsu kohta, armas lugeja? On Jumala käsud sinu südames wõi oled sa täna waimlikes asjus inimestele käskudele enam sõnakuulelik kui Jumala käskudele? Jumala riigi kodanikkudeks kõlbawad ainult need, kes tema riigi seadu-

Ainus põhjendatud loomiselugu

Mispärast tahaks jaadan seda hävitada?

Tyler E. Bowen.

Esimene Moosese raamat on üks kõige imeispandavamaimst raamatuteft terwes piiblis. Tema teenib päris alusmüütrina Jumala ehituse jaoks, millisele viimane tugeneb, olles lühendatud, kuid siiski täielik maailma ajalugu ja sisaldab ewangeeliumis peituwaid õndsuse häid sõnumid. Mis ime siis, et Jumala ja inimese waenlane tarwitab pahasihiliselt selles raamatus leiduwaid tõetruue teateid, mis tõelewad kõige asjade sündimisest! Kui saadan võib häwitada usku sellesse, siis teab ta, et ta on pannud aluse uskmatusele Jumala ja kõige muu suhtes, isegi jumalafalgamise loojakale leitusjale, mis kindlasti järgneb lunastuskawa põhjal Jeesuse Kristuse läbi.

Esimene Moosese raamat annab teateid meie maailma loomisest, selle valmistamisest inimese afupaigaks, inimesega ja kõigi elusate olewustega, seda fenna peale loodud. Surelikud inimesed ei wõi kunagi mõista kuidas igawene Jumal wõis niimüüsi luua, oma sõna jõul niisuguse ilusa maailma; aga tema wõib uskuda, et Jumal tegi seda ja nimelt otse sel wiisil ja aja lehtwusel, nagu ta seda meie oma püha sõna esimeses raamatus räägib. „Jehowa sõna läbi,“ kirjutab laulja, „on taewad tehtud ja tema suu Waimu läbi kõik nende wägi.“ „Kui tema ütleb siis see sünnib, kui tema käsib, siis see seisab walnis.“ Laul 33, 6. 9.

Räägitud Kristuse läbi.

See loow sõna, on ammu tagasi, asjade alguses, räägiti tema ainusündinud Poja, Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi, sest kirjutatud seisab: „Alguses oli Sõna, ja Sõna oli Jumala juures, ja Sõna oli Jumal. Seesama oli alguses Jumala juures. Kõik asjad on tema läbi tehtud, ja ilma temata ep ole ühtegi tehtud, mis tehtud on.“ Joan. 1—3.

Ja et Isa oma Poja läbi tegi kõik, mis taewas ja maa peal on, oma ainusündinud Poja jaoks, selleks on meil tunnistus: „Kelle sees meil on lunastamine tema were läbi, see on pattude andeksandmine; kes on nägemata Jumala täis kuu, kes enne kõik looma on sündinud. Seft tema läbi on kõik loodud, m's taewaste sees ja mis maa peal on, mis nähtaw ja nägemata on, olgu aujärjed, olgu walitsused, olgu würstkirgid, olgu wallad; kõik on tema läbi ja tema le

loodud, ja tema on enne kõik, ja kõik loomad seisawad tema sees ühes. Kol. 1, 14—17.

Misugune teotus suurem?

Püha Kirik teatab meile kõigi asjade otsekohese allika, misuguseid näeme all maa peal ja ülewal tarwas, ja mis saanud oma olemasolu Jumala sõna otsekohesest loowast wäest tema Poja läbi räägituna. Mida enam tarwitawad inimesed teada kui seda? Mispärast siis jätta maha need Jehoowa selged teadaanded, andudes mõttemõlgutustele ja arwamistele asjade alguse suhtes? Mil wiisil wõiks loodud mõistus paisata suuremat teotust oma Looja näkku kui sõrwardades need tõetruu awaldused asjade alguse kohta ja tähele pannes niisuguseid Jumala waenlase ekkitawaid teateid, nagu oleks maailm, minnes läbi mõne pika, lõpmatu aegaderingi, arenenud iseenesest ja inimene ise tekinud mõnest protoplasmiisest, kannapoja taoliseft eluidust, siis läbi pikkade ringkäikude juhusel wälja arenenud iseenesest ahwlonna laudu inimkonda? See tark seerof, seda loodi Jumala ja tema Poja poolt inglihtude juhiks; see olewus, keda kui Kristuse järgmist annetati tarkusega, wõimuga, iluga ja auga, kuid kes langes oma kõrgest seisukohast, teab hästi, et tema ei wõi mõjuwamalt alandada kõigewõimulist rohtenol määral inimmeeles, kui tarwitades pahasihiliselt selle imeispandawa loowa wõimu teateid, mill'ne wõim arendati wälja Isa ja Poja poolt ekmesel loomisaandalal ja kirjutades meie maailma algust mõne teise allika kui selle arwele, meie 1. Moosese raamatu esimeses peatükis.

„Alguses.“

„Alguses lõi Jumal taewa ja maa. Ja maa oli tühi ja paljas, ja pimendus oli sügawuse peal, ja Jumala Waim oli lehwimas wez peal.“ 1. Moos. 1, 1. 2.

Milline suurepärane teadaanne see on! Üts maailm, mis ilmnes taewa ruumis, kus enne seda midagi ei olnud! Jumala heal rääkis, ja maailm, weega ümbrissetuna, ilmus nähtawale — „seis is kindlana.“ Ja tema on sellest ajapunktiist peale püüinud, tehes täpseid ringkäike ümber päikese ja pööreldes oma telje ümber läbi aastafadade. See fakt üfsinda juba tõestab kindlasti seda tõde, misugust Jumal

on heaks arwanud meile teoda anda maailma olemasolu tekkimise üle.

Siiski ei saa ükski mõista seda lihtsat teadaannet ilma usuta. Usk haarab selle, rõõmustab selle üle, mis Jumal teinud ja ammutab troosti, rahuldust ja kindlust Jumala väest, ustudes, et tema on võimuline, seesama Poja läbi, lunastama meid surmast, niilid kus meie oleme kõrwale läinud patuteedele, mängule pannes elu.

Kuidas mõistame meie?

„Aga usk on kindel lootus nende asjade peale, mis veel oodetakse, ja nende asjade märguandmine, mis ei nähta... Usu läbi mõistame meie, et maailm Jumala sõna läbi on valmistatud, et see mis nähtakse on saanud neist, mis ei nähta. Ebr. 11, 1–3.

See on üks teine imekspandaw teadaannel See tarvitab usku, elawat usku Jumalasse, et uskuda, et see maa ja kõik teised hiilgawad maailmad seal ülewal on valmistatud wõi tehtud ei millegi stki. Ei isegi ühtegi elektroni wõi aatomi tarwitatud selleks algainena! Maa, kaljud, wesi ja kõik on tehtud absoluutselt ei millestki, kuid siiski on saanud tõeiks aineks, ja seda ühenda Jumala loowa sõna jõuli

Seda just ütleb see kirjakoht. Miks seda mitte uskuda? Asjad mida näeme ja teame olemasolewat ei tehtud „asjadest, mis ilmuvad“ — seepärast loodi nad ei millestki. Siin hargneb uskumise teadus kahels — uskumine Jumalasse ja uskumine sellesse, mida Jumal ütleb. „Ilma usuta ei wõi ükski Jumala meele pärast olla; sest kes Jumala juure tahab saada, see peab uskuma, et tema on, ja et ta tasujaks saab neile, kes teda otsivad.“ 6. salm.

„Ja Jumal ütles.“

Lugesdes selle esimese nädala teateid, nagu nad 1. Moosese raamatu 1 peatükis üles kirjutatud, paistab kohe silma kui imekspandawalt suurepärane, ülew, kindel ja selge on Jehoowa iga järgnew tegu! Milline tarkus ilmneb meie maailma valmistamises nägujaks koduks inimese jaoks! Lugegem:

„Ja Jumal ütles: Saagu walgus, ja walgus sai.“ 3. salm. Sellest ajopunktist alates on walgus ifka piisunud, õnnistades päewa. Kindel tõendus selle teadaande tõelikkusest! Ei ühtegi taimet ega elu olemasolu poleks olnud wõimalik ilma walgujeta. Nii loodi walgus esimesel päeval.

„Ja Jumal ütles: Saagu laotus, ... ja see sai nõnda.“ Salmid 6. 9. Ja tollest päe-

wast tänini on olnud üle maailma laotus, kuhu päikese kiired paistawad, andes soojust, elu ja rõõmu igale elusale olemusele, samuti ka rikkalikul määral õhtu hingamiseks.

„Ja Jumal ütles: Wesi lougu taewa all ühte paika, et kuiwa näkse; ja sai nõnda.“ Salm 9. Ja nii on ka täna päew. Sellest kolmandast loomisnädala kirjapäevast alates on uputus ära hoides maa ja meri neile määratud piirides piisunud.

„Ja Jumal ütles: Wesi sigitagu suur hulk elawaid hingelid, kus elaw hing sees on ja linnud lennata maa peal taewalaotuse poole.“ 20 salm. Kalu ja lindusid on olnud meie ümber wees ja maapeal sellest ajast saadil rohkem arwul ja suure mitmetesiduses — kindlana tõendusena, et sellel Jehoowa sõnal tol päewal oli loom võim endas. See teostus wõttendal päewal.

„Ja Jumal ütles: Maa toogu wälja elawaid hinged nende soo järele, lojused ja roomajad ja metselajad nende soo järele, ja see sai nõnda.“ 24. salm. Ja kes wõib wastu waielda faktile, et lojused „nende soo järele“ on edasi põlwenenud sellest esimese nädala kuueenda st päewast praegusajani? Siin nad on, metsloomad, majaloomad, suuresti erineedes üksteisest nii kujult kui suurusest, jatlates weel oma olemasolu üle term: maailma „nende soo järele.“ Üks teine wastuwõitlemata tunnistus, et Jumal lõi nad sel loomistöö lõpupäewal, täpselt nii nagu Jumala raamatu esimeses peatükis teatatud!

„Ja Jumal ütles: Tehkem inimese enese näo järele eneste jarnasteks... Ja Jumal lõi inimese oma näo järele, Jumala näo järele lõi ta teda, meheks ja naiseks lõi tema neid.“ Salmid 26. 27. Ja siin meie oleme tänini mehed ja naised (kuigi suurel määral moonutatud patu tagajärjel), mis tõendab küllaldasel määral kuidas meie olemasolusse tulnud.

Ja et rahuldada meie soovit teada meie algust, seletab Jumal weel rohkem kuidas ta meid loonud — kuidas tema andis olemasolu inimele maa peal, et ta walitseks, tema all, kõigi tema looduse ja loodolewuste üle. Kuulge: „Ja Jehoowa Jumal walmistas inimese, kes põrn on nullast, ja puhus tema ninasse elawat õhtu: nõnda sai inimene elawaks hingeks.“ Peat. 2, 7. Siin räägitakse nii selgelt ja lihtsalt, et iga laps wõib seda wõista ja siiski nii mahutusrikkalt ja sügawalt, et kõige terawama mõistusega teadlane, kes kunagi elanud, ei wõi seda täielikult

Arenemisõpetus waekausil

Harold W. Clark.

Geoloogia ja bioloogia prohwerfor Pacific Unioni College's.

The American Association for the Advancement of Science (Ameerika Teaduse edendamise Ühingu) 1923. aasta detsembrikuu-nõulogu istungil Bostonis tegid kolmetuhande Ameerika kõige suuremate teadlaste esitajad otsuseid, mis mõistisid hulka teadlaste waated, mis orgaanilise arenemise õpetuse wastu sihitud.

Dr. Edwin Conklin, Princetoni ülikoolist ja Henry Fairfield Osborn, Kolumbia ülikoolist, on selle liikumise juhid. Neid tuntakse Ameerika kõige agaramate ewolutsiooni esiwõitlejatena, kes Darwini ja teisi ajakirjanduses kritseerivad.

Resolutsioonis on öeldud et „ewolutsiooni teooria on üks suurimaist mõjudest hea jaoks, mis seni inimlikusse kogemusse tulnud“ ja selle õpetuse piiramine pidada „tingimata kahju tegema ja talistuseks olema teaduse ja inimliku heaorra edenemisele“.

Tõsi võib ju olla, et ükski väljapaistew teadlane ei sõanda wastu weielda populaarsele teooriale, sest ükski teadlane ei saawata küllaldaselt määratlo poolehoidu, meie ajal, mis temale mingisugust kaussust toob, kui tema ei oleks nõus kõige nimetatud teadusega, misugust loe nime all awalikkuse ette kantakse. Kuid siiski leidub isikuid, kes on uuri- nud küllalt teadust, et võida oma enese järeldusi teha, ja nemad ei ole filmopilt ühel arwamisel populaarsete teooriatega, waid asuwad teisel waatepunktil.

Lühikese nägemisega teadusmehed

Enamjagu „tähtsaid“ teadusmehi meie ajal on nii omapärased enda tegewusolal, et nende silmaring on lühikeseks jaanud ja nad ei wõi näha terwet maailmi. Neid on õpetatud, et eriteadlased tistel aladel tõestawad ewolutsiooni tõena, ja nii wõtawad nad selle wastu tõeluna, seletades oma enese leidusid kooskõlas arenemise aatega.

Kõiki kogudes kõik andmed, leiame, et eriteadlaste „leidusid“ wõidakse tergesti liigitada neljateistkümneme punkti alla. Waadagem neid ja pangem tähele, millisel nõrgal alusel terwe õpetus seisab.

1. Müüdisaja ewolutsiooni ojalugu näitab, et ta on absoluutselt ebateaduslik. Selle argumendi peajooned ammutati, rohkem kui aastajada tagasi, ühe Prantsuse mõtteteadlase

Lamarcki poolt, kellel oli vähem teadmisi müüdisaja zoologia ja botanika alal, kui neid on paljudel college õpilastel meie ajal. Ujal, mil geoloogia teadus praeguse astmeni jõudis, tunti ainult seitse sada wiiskümmeend kaks loomade ja taimete liiki. Päriwuse professid olid täitsa tundmatud. Kuid nendele saja-aasta wanustele üldteadmistele on ewolutsiooni teooria rajanud oma hüglaehituse. Kõik faktid ja andmed esinewad teooriatena, hoolimata tõelusest, mis neid wõiwad ümberlüüdata.

2. Puuduwad liigid ei ole sugugi osutunud „lülidena“. Mr. Baddock, Briti muuseumi kuraator, ütleb, et need on kõik selgesti inimlikud. 500.000 aasta pikkune wahe on seletatav ainult nelja puuduliku liigiga. Need on, lühidalt, ühe pealuu pealmine osa, mis leitud Jaawa saarel; ühe lõualuu, leitud Heidelbergis, Saksamaal; ühe pealuu jäänu- sed, mis leitud Biltownis, Inglismaal ja ühe luukere osa pealuu ülemise osaga, leitud Neanderthalis, Saksamaal. Nendest on rekonstrueeritud inimesoo arwataw warajane esivanem. On leitud ka teisi jäänuiseid, kuid need on liigitatud kuuluwana ühte ülemalpool nimetatud jäänuiste läbi esitatud liiki. Nende päritolu määramisel tuleb silmas pidada neli punkti: 1) maakihi geoloogiline wanadus, kus nad leitud, 2) nendega ühenduses olewate orgaaniliste jäänuiste laad, 3) luukere juures leitud tarbeksjade laad ja 4) jäänuised ise. „Wast pärast proowimist ühega nendest neljast katsest määratolse antud leiule kindel koht inimise ajaloo“.

Igaüks võib näha, et need neli reeglit enda tõestuse suhtes peaaegu täitsa ewolutsiooni teooriast ära olenewad, kuid siiski on nad „puuduwate lülidena“ analüüserimise wahendid, et tõestada teooriat.

Rippumatu ergulawa.

3. Loomade wõrdlew anatoomia näitab selgesti nende elu iseloolist laadi wõi harjumusi, mis tingitud suurel määratlo mõistuse tasapinnast. Orgaanilises ilmas on mitu ergulawa liiki, ja igaüks neist on ehitatud oise loodetewuse omapärase elu jaoks, misugust ta elob. Nii on lugu w re ringwooluga. Wikaldastel loomad, nagu konnad, on omataoline waresoonte asend, mis erineb suurel mää-

ral lindude ja imetajate loomade omast, ja iga kawa on täielikus koostöös vastava looma eluviisidega. Ei ükski evolutsioon või kunagi näidata samu orgaane (elundid), mis oleksid välja arenenud nii toosföraliselt üksteise suhtes.

4) Loomade erguline tegewus näitab intelligenti (mõistusega annetatud) loojat, sest selle korraldamine looduslikkude jõudude abil on võimata. Sihtsamal loomadel on rakused, mis vastavad individuaalselt; ülesminnes skaala (redelit) mööda, leiame ikka rohkemal määral ergurakude koostumist ergusõlmedesse ja ajudesse. Ei ükski seletus või kunagi näidata, kuidas organism võiks välja arendada tsentraliseeritud ergukontrolli, sest ergutsentrumite täielikkus ja täpsus eeldab intelligenti (suurt mõistust) nende ehituses.

Inimkäte imed

5. Palju punkte inimkoha ehituses näitavad looja tööd. Elu harilike teguviisi kontrollerivad suuremal määral automaatilised ergutsentrumid, jättes ajud kõrgema waimlise töö jaoks. Lihased ja kondid on eriti ehitatud piistaku asendi jaoks ja kenaduse ilme andjaks. Inimkäsi on kõikide psühholoogiliste ehituste kõige õrnem mehhanism. Mitte üksnes kehahituse waid ka waimlise ja kombelise jõu poolest ülestab inimolemus nii suurel määral loomi, et mingisugune ettekujutus ei või pildistada tema põlwenemist ahwi evolutsiooni teel. Tõsi on küll, et protsess on käimas, kuid see ei ole seletatud — ei olegi seletatav.

6. Ülge (embrü) arenemise protsess näitab looja intelligenti (mõistust) alal hoides ja tõstes seni väljaarenematu kaswawat taju. Sündimise juures leiawad aset mitmed tegelikult momentaalsed muutused, võimaldades sündinud lapsel võtma oma uut elu ema ihust eraldatuna.

Arenemisõpetus ei või kuidagi näidata kuidas need funktsioonid välja arenesh loomades, keda arwati olewat põlwenenud alamaatest tüüpidest mitme eriharjumuse ja protsessi teel.

7. Pärimuse seadused käiwad juba olemate iseloomude kohta, kuid ei paku mingi ainet uute iseloomude moodustamiseks. Minus riis kuidas evolutsionistid pärimuse seadust kasutawad, üles seades mõnda teooriat uute joonte alguse seletamiseks. Faktid aga näitawad kindlat, täielikku loomist.

8. Mutatsioonid ja Mendeli pärimuse seadused seletawad küllaldaselt määral kõiki muu-

tuseid taimetes ja loomades loomisest peale. Mutatsioonid on üfilised muutused, suured või väikesed, nagu ebasoodsa kliima, toilituse või teiste tingimuste tulemused. Kõik lähewad korruptsiooni (rikutud oleku) ja kadu juunas, ei kunagi ülespoole täielikumale arenemisele. Ükskõik misugused muutused wõiwad nii tulla orgaanilistesse kehadesse idurakude esinewate muutuste tulemustena, need on päritud waljus koostöös Mendeli pärimuse seadusega.

Kõik lüüdi puuduwad

9. Taimi ja loomi ei või evolutsiooniliselt korda järjestada ilma et ei tekiks hull „puuduwaid lüüsid“. Meie moodne liigitamine on rajatud sellele kawale, kuid seal esineb rohkem tühje kohti kui lüüsid.

10. Väljakoewatud taimed ja loomad esitawad samupuuduwaid lüüsid, mis näitab ennem nende kindlatüübilist loomist kui arenemist asmetaoliste seeriatena. Veel enam, väljakoewatud taimed ja loomad näitawad, et nad mattusid äkki mõne hüglapärase katastrofi ja mitte mõne loodusliku protsessi tagajärjel.

11. Kalljude asend ja maapinna iseloom näitawad, et muistne maailm ujutati üle mingisuguse wõimsa tormi läbi, mis murdis lahti tema pinna, külwates häwitust igale poole. Meie elame nüüd endise täieliku ja ilusa maailma riismetes.

12. Arenemise aade on Hommikumaade suurte paganlike õpetuste põhioõpetus, mis tekkides Indias, lewines üle Babiloni ja Greekamaa. Greeta mõttetarkadelt tuli ta üle meieaja mõteteadusesse. Seepärast oma päritolu tõttu ei kõlba temal elada kristlikul maal.

13. Kõikide teadlaste dogmaatilistest tõendustest hoolimata ei suuda evolutsioon midagi selgitada. Energia, aine ja elu algus on kõik selgitamatu, wõetakse aga wastu enesestmõistetawa tõena. Bioloogiateadlased ei kasu enam näidata uute liikide produtseerimise viisi, waid murravad pead selle üle, misugustest tüüpidest uued liigid tekkinud. Evolutsiooni suun on hooisalt välja töötatud, kuid ei millegi algust pole kasjutud seletada.

14. Wiimane ja kõige suurem kõigist arwustustest, mida wõidakse esile tuua selle teaduse walesüsteemi wastu, on tõelu, et ta ähwardab üksiku isiku kui ka rahwato waimlikku elu, pöördes inimeste silmad nende eneste peale nende jõuallikate suhtes. Tema õpetab rahwato kaasasündinud wõimu, korwalda-

Milleenium (tuhandeaastane riik)

Miksal letab ta aset?

Üks kõige väärtuslikumalt Jumala sõnas leiduvaist töötusist on üles kirjutatud Joan. 14, 1—3 salmides: „Teie süda ärgu ehmatagu mitte; uskuge Jumala sisse, siis usute teie ka minu sisse. Minu isa majas on mitu eluaseta. Kui see nõnda ep oleks, siis ütlesin ma teile: Ma lähen teile aset valmistama; ja kui ma saan läinud ja teile aseme valmistanud, siis tulen ma ja tahan teid enese juure võtta, et teie ka olete kus mina olen.“

Kui maadata olufordi, mille aJ need sõnad räägiti, siis võime paremini hinnata nende tähtsust. See on öö enne ristilöömist, mil Jeesus oma kaheteistkümmne apostliga on kogunenud viimast korda ülemasle tuppa Jerusalemas. Juudas on parojasti wälja läinud Dannistegija äraandmist korraldama. Mõne tunni pärast lähleb Jeesus läbi Gelseemane ja sealt julmisse ristisurma; siiski julgustab ta jüngrid selle troostiva mõttega, et nad ei laseks enda südameid ehmatada (kurwastada), sest tema tuleb tagasi.

Peab tulema selsamal kombel

Kuid wast Kristuse taewaminekul, nelikümmend päewa hiljem, tutvustati jüngrid Kristuse togasituleku wiisiga. Meie loeme:

„Kui ta seda sai ütelnud, tõsteti teda nende nähes üles, ja pilwe võttis teda üles nende filmade eest ära. Ja kui nemad ühisilmi taewa poole waataksid, kui tema ära läks, waata, siis seisis nende juures kaks meest walges riides, kes ka ütlesid: Kallile maa mehed, miks teie seisate ja waatate üles taewasse? Seesinane Jeesus, kes teilt on üles wõetud taewasse, see peab tulema selsamal kombel, kui teie teda olete näinud taewasse ära minewat. Ap. t. 1, 9—11.“

Jeesusel oli olnud südamlil jutuaamine oma jüngritega. Sel ajal oli neil juba teada, et tema Jumala Poeg on, sest nemad olid näinud teda palju kordi pärast tema illestõusmist. Sel juhusel jutustas Jeesus neile nende juurest wõimu wajadusest lõpetada tööd, mis ta oli olustanud; waadates arwifalt nende ülespoole pöördud nägudesse ütles ta: „Waid teie peate Püha Waimu wäe saama, kes teie peale saab tulema, ja peate minu tunnistajad ole, nii hästi Jerusalemas kui ka kõigel Juuda ja Samaaria maal ja maailma otsani.“ 11. salm. Siin on öeldud, et kui Jeesus tuleb tagasi, siis tuleb ta „selsamal kombel“ kui

jüngrid nägid teda taewa minewat. Otsesult ta kehallsel kujul maa p'alt ära wõeti inglite pilwede läbi, niisama tuleb ta tagasi.

„Waata ta tuleb pilwedega ja kõik filmad peawad teda nägema.“ 3Im. 1,7. Meie loeme ka: „Sest otsesult wälk tõuseb hommiku poolt ja paistab õhtu poole, nõnda peab ka inimese Poja tulemine olema.“ Matt. 24, 27.

Meile on weel öeldud, et tema ei tule ütsinda, sest „kui inimese Poeg tuleb oma au sees ja kõik pühad inglid temaga, siis istub tema oma aujärje peal.“ Matt. 25, 31.

Jeesuse tulekul wõetakse õiglased üles Isjanda wastu. „Sest Isjand ise tahab maha tulla taewast sõjalisendamise, peatngli heale ning Jumala pasunaga, ja kes Kristuse sees surnud, need peawad üles tõusma esmalt; pärast peab meid, kes meie elame ja üle jääme, ühtlast nendega pilwede sees kistama Isjanda wastu taewa poole; ja nõnda peame meie ifka Isjandaga olema.“ 1. Tesj. 4, 16. 17.

Kurjad hukatakse tema tulemise ilimumisega. „Ja siis peab üleskohtune awalikult saama, keda Isjand tahab ära kaotada oma suure waimuga, ja kellele ta oma tulemise ilimumise läbi otja tahab teha.“ 2. Tesj. 2, 8.

Ei leinata ega maeta

Pi bel annab meile ka selgust kurjade seisuferrast koge pärast Kristuse teist tulemist. Keda Jehowa maha lõõnud, need on sel päewal teisest maa otsast teise; nende pärast ei tehta kaebust, ja neid ei korjata kolku, ja neid ei maeta maha; siitaks peawad nemad saama maa peal.

Nendest kirjakohtadest näeme, et koge pärast Dannistegija teist tulekut maa saab olema koge elawaist olemusist. Õiged on üles wõetud pilwedes Isjanda wastu õhus ja kurjad on surnud, häwitatud Kristuse tuleku hõlgusest ja lamawad matmatuina kõigis maailma jagudes. Kuna piibel ütleb meile, et ülejäänud et saa elawaks kuni tuhat aastat möõdas (3Im. 20, 5), siis peab õigete ülestõusmise ja kurjade ülestõusmise wahet olema inhat aastat; sest õiglased surnud aratati Kristuse tulekul ja ülejäänud surnud tuhat aastat hiljem.

Mikine saab aga olema kurjade le siford selle aja jooksul? Mikis oleme juba kogunud Jumala sõnast, et kurjad häwitatakse Kristuse tulemise ilimumisega ja et nemad jääwad surnuks ja mohamatmatuiks nende tuhande aasta testel. Isjand ütleb meile Tesj. 24, 1. 3. salmid:

„Waata, Jehoowa wõtab maa tühjendada ja teda suutumaks ümber lüüa, ja p'õrab maa-pealsed kohad ümber, pillab laiali neid, kes seal elawad.“ „Maa peab kõik tühjendatud ja hoopis paljaks tehtud saamo; sest Jehoowa on see sõna rääkinud.“

„Ja kõik mäekünkad kõitufid waljusti.“

Jeremia, saades ühe nägemise selle kohta, mis peab sündima sel ajal, teatab: „Ma nägin maad ja waata, see oli tühi ja paljas, ja taewa poole, ja seal ei olnud walgust. Ma nägin mägesid ja waata, need wobisesid, ja kõik mäekünkad kõitufid waljusti. Ma nägin, ja waata, ei olnud üht inimest, ja kõik linnud mis taewa all, olid ära lennanud. Ma nägin, ja waata, wiljaline põld oli kõrbe, ja kõik tema linnad olid maha kistud Jehoowa ees, tema tulise wiha pärast. Sest nõnda ütleb Jehowa. Kõik maa peab lagedaks saama, ommeti ei taha ma otsa peale teha.“ Jer. 4, 23—27.

Ja kuna kurjad sunnud ei ärta ega saa elawaks tuhande aasta kestel, siis on milleeniumi aja kestwusel kurjad, selleaegsel et saada weel wõimalust ärapeafemiseks, kõik surnud; ja tark Salomon ütleb meile, et „surnud ei tea midagi.“ Rog. 9, 5.

Nüüd tekkib küsimine: „Kus on õiged nende tuhande aastate jooksul? Nii igawesti wastob Jumal sellele küsimusele, et igaiks wõib selgesti mõista, sest meie loeme taewa sõnast: „Ma nägin aujärge ja nemad istufid seal peal, ja kohus anti nende kätte ja ma nägin nende hingefid, selle pead olid kirwega otsast ära raiunud Jeesuse tunnistuse pärast, ja Jumala sõna pärast, ja kes wõtnud metsalist ja tema kuuju kummardada, ja ei wõtnud tema märki oma otsaette, ega oma käe peale; ja nemad elasid ja walitsefid kui kuningad Kristusega tuhat aastat.“ Ilm. 20, 4.

Klaasmere ääres.

Ülewälpool salmis esiletõudud rahwalugu üleräägitakse weel Ilm. 15, 2 salmis: „Ma nägin otsegu klaasmerd tulega segatud, ja neid, kes wõimust said metsalise peale ja tema kuuju peale, ja tema märgi peale ja tema nime aru peale, need seisid klaasmere ääres, ja Jumala kandleid olid käes.“ Nagu näha, siisab see rahwahulk klaasmere ääres; ja Ilm. 4, 6. salmis seisab kirjutatud, et klaasmeri asub Jumala aujärje ees taewas. Selle peatüki esimene salm teatab ühest uuest, mis oli awatud taewas ja peale teiste taewas nähtud asjade nimetamist wõidakse seal: „Ja aujärje ees oli üks klaasmeri, kristalli farwa.“

Meie oleme sellepärast kindlad, et tuhat aastat wõit milleeniumi saadawad mööda õiged taewas; ja meie oleme samalindlad asjaolus, et kurjad surmataksse Kristuse tuleku hillguse läbi ja neid ei aratata tuhande aasta kestel. Seepärast, asjaolu tõttu, et õiged taewas ja kurjad lamawad surnutena siin maa peal, ei ole kedagi kes neid koristab ja matab. Seega on nende tuhande aastate kestwusel maa lagedas (tühjas) seisukorras, ja kuna saadana töö on ümber hulltuda, otfides teda „ta wõiks ära neelata“ ja petta rahwaid, kes elawad maa peal, siis oleme huwitatud teadetest tema seisukorra üle nende tuhande aastate kestwusel.

Wõtme ja ahelatega

„Mina nägin ühe ingli taewast maha tulewat, sel oli sügawuse wõti ja ühed suured ahelad omas käes. Ja ta wõttis lendama maa kinni, wana maa, see on kurat ja saadan, ja pani teda kinni tuhandeks aastaks. Ja heitis teda sügawuse sisse, ja pani teda luku taha, ja pani teda pealt pitseriga kinni, et ta mitte enam ei pidanud paganaid (s. o. rahwaid) eksitama, senni kui need tuhat aastat pidid otsa saama, ja pärast peab teda lahti lastma natukeseks ajaks.“ Ilm. 20, 1—3.

Nendes salmides räägitud sügawus kujutab maa seisukorda tuhande aasta kestel, mil ta jääb tema ürgseisukorda wõitakse. (Ilm. 9, 1—3; Jer. 4, 23—27). Selle sõna tähendus algteeles ongi sügawus, kuristik, põhjatu awaus. Tema tarwitusele wõtmisel on nähtawasti tahetud näidata, et see sõna tähendab mingisugust pimeduse, õuduse ja surma paika. Nii Ilm. 9, 1. ja 2. salmides tarwitatakse teda Araabi äraõrwenud kõrbe kohta ja Room. 10, 7. das haua kohta; kuid kirjakoht, mis selle sõna peale siin erilist walgust heidab, on 1. Moos. 1, 2, kus loeme et „pimedus oli sügawuse peal“. Septuagintas, kus see sõna tõlgitud „sügawuse“ läbi, on ta samatähendusline, mis siin Aga meie kõik teame, mida on arwatud sõna all „sügawus“, nagu seal tarwitusele wõetud; see käib selle maa kohta tema ürgseisukorras. Täpselt seda ongi mõistetud selles Ilm. 20 peatüki salmis.

Nii seotakse saadan ahelaga. Õiged on tuhande aasta kestwusel taewas. Ülejäänud surnud, wõi kurjad, ei tõuse ellu tuhat aastat; seepärast on maa tühi ja saadan tööta, sest temal ei ole kedagi kiufata. Kuid meie loeme, et tuhande aasta lõpul aratatakse kurjad üles. (Ilm. 20, 5.) Siis asub saadan jälle oma wana tööle — eksitama maailma elanikke: „Ja

Neli ilmariiki

ja nende rajadelt tekkiwa waimuiku wõimu ebatõed

Esolowate sõnade tõde finnitawad täna kõik sündmused, mis kuidagi paawstliku wõimu kohta käiwad. Isegi see suur ilmaõõda, mis kõlki rahwuseid nõrgestas, on paawstliku wõimule wilmastel aastasadadel puuduwa suure wõimu saawutanud ja tema mõju alla alandajate hulga lugemata arwuni suurendanud. Mitmed tähtsad rahwajuhid, kes kurdabit et tunnista ja ilma Jumalata tahawad läbi-
saada, kummardawad elandlikult paawstliku wõimu ette. Kui suureks see wõim lõpeks kaswab, alates woba Ameerika pinnalt, ja kuidas ta saab tegutsema, seda jutustab meile Jumala sõna sama eesimata, kui eelmistegi sündmuste kohta. „Ja tema teeb esimese metsalise kõige meelewalla järele tema nähes ja teeb, et maa, ja need kes seal peal elawad, peawad esimest metsalist kummardama, selle surma haaw õli paranenud. Ja ta teeb suuri imetähti, nõnda et tema teeb ka tuld taewast maha langema maa peale inimeste nähes“.
S. 12. 13.

Seda saab kord protestanline Ameerika tegema „et maa, ja need kes seal peal elawad“, see on: kogu selle maa wõimupiir, saawad Rooma paawstliku põhimõtet austama ja tema sõna kuulma.

Enne kui see sündida wõib, peab see maa oma põhiseaduste põhjaluselt kõrwalteaduma.

Rahwa awalik arwamine peab paawstwalitsuse poole wõidetud saama ja see wõim peab sääl tähtsa seisukoha omandama ja kirik ning riik — mis kuni selleajani lahkus olnud, peab saama ühendatud, ilma milleta üleüldise mingisugust usulist sündmust ei wõi awaldatud saada. Kui sügawale sääl usulil sallimus on juurdunud, tähendab Dr. Schaff a. 1854. „Ühisriikide tekkimise ajalooist mõistame alles kuidas sääl ususaltsimuse põhimõte rahwale sissejuurdunud on ja et nad siis oma traditsiooni (esiwanemate suusõnaõpetuse) ja eneste pühamad mälestused peawad ärabetama, kui nad millasti usuliku sallimatust peaksid heakskiitma“. Lehel. 75. Selle tõuasja ja selleaegse wõidete wastu awaldasid adwent-õpetuse ehitajad Piibli põhimõtete alusel ja 1852. aasta jaanuari kuul ühe reamatutuse, kus meie maa seest illes ulewat metsalist ühendatud riikide kohta tähendamine ja ka selle pääle selgesti näitamine, missugune muudatus peab sealt maa rahwa seas sündima. Esimene sellekohane tundemärk horisondil, mis nii öeldud: „lämbila suurune“ oli juhtivate protestantlaste koosolek

1863 aastal, selleks ainjaks otstarbeks, et riigipõhikirja muutmise poole püüda ja et sellele auwäärt kirjatükile (riigipõhikirja) ühe wälkese sellekohase juurelisangu läbi Ameerika elanikke „kristlikuks“ rahwaks teha. See selts organiseeriti awalikult 1864 aastal ja ühines pärast mitmesuguste teiste sellekohaste organisatsioonidega.

Rooma püüded said aast aastalt ifka enam awalikumaks ja aastal 1885 kirjutas paawst Leo oma karjase kirjas Ameerika katoliiklastele järgmise juhatus:

„Kõik katoliiklased peawad endid tegewate elementidena, nende maade poliitilises elus, kus nad elawad, ülesnäitama ja tunda andma. Nemad peaksid kõigest jõust püüdma et nende riikide põhikirja õige kiriku põhimõtete järele saaks ümbermuudetud“.

Awalikumalt oli wõimata neid lõpufihte — mida Katoliku kirik endale Ameerikas ülesseadnud, awalikkuse ette tuua. Room püüab Ameerikas ülekaalu oma kätte koondada, mille lõpufihts riigi põhiseaduse ümbermuutmise Katoliku usu waadete järele on.

Tema suured imetead. „Ja tema teeb suuri imetähti, nõnda et tema teeb ka tuld taewast maha langema maa peale inimeste nähes“. Salm 13.

Seda metsalist hiiutakse Ilm. 16, 13 ja 14 salmides waleprohwetiks ja öeldakse ka kindlasti, et neid imetähte kurja waimude läbi teostatakse.

Sedasama ütleb ka Paulus 2. Tesf. 2, 9 sellesama wäe kohta, mis sünnib „saadana wägewa tegemise järele, kõige walewägedega ja imetähtedega ja tegudega“. Need imetähed saawad nii mõjuwad olema, et, kui see wõimalik oleks, isegi ärawalitsetud wõiksid nende läbi äraeffitarud saada. Matt. 24, 22. Meie waadete järele peawad just ühendatud Riikides niisugused sadanliku imede awaldused ilmsiks saama ja alates säält, üle maailma laienema. Kas on selleks mingisugust täendusit?

Just selle kirjakoha selgitamiseks toob missoniinspektor Krakenstein Steffon'i kirjatõõst järgmist ette: „Iseloomulik on, et just meie päwil, metsalise haawa paranemise päwil, jällgi igasugused deemonliste waimude wõimud tegewust awaldawad. Kui isegi Alexander von Humbolt seletust et leia tuntud lauatoputamise, furnutelt küsimise ja waimude kirjutamise kohta, siis ei peaks meilegi keela-

tud olema nende saladusliste awalbuste algust pimeduse riigist otsida". Lhk. 214. Järgnevat mõtteawalbus on tähtis: „Spiritismi, Ameerikas ekslikult spiritualism'iks nimetatud, all mõistame meie läbikäimist waimudeilmaga, mis sugune wiis Jumalale wastumeelt on.

Sgatus niisuguse läbikäimise järele ja tõelise läbikäimine ulatab kõigehallimasse wanasse aega".

Moode Spiritism tekkis Ameerikas 1848 a. Rochestri läheduses, Sydesvilles ühe talumehel, John D. Fox'i majas. Tema ise, ta naine ja mõlemad tütreid kuulsid mitmetaolise segadussünnitawat koputamist maja seinale, mida reeglipärase wahaeegade järele jälle kuulda wõis. Katsed, esiteks juhulised, pärast aga juba meelega, awasid neile läbikäimise tee waimudega, millest lõpuks tuntud waimude koputamine tekkis. Nelles, kes mõistsid koputamise läbi waimudega läbikäimise, seltsisid peagi juure teised wahemehed, nõnda nimetatud meediumid, kelle seas niisuguseid on, kes laudu, toole ja teisi asju nägemata ja üleloomulise wäe läbi liikuma panewad. Edasi niisugused, kes waimude mõju all räägiwad, kirjutawad, joonistawad, maalwad, laulawad, mängiwad, tantsiwad, waimusid näewad ja neid kirjeldawad, nende ligioleku läbi haiged terweks teewad, peidetud asju awalikuks teewad ja tulewad asju etteütlemad".

Et hoolimata kõigesuurematest ja häbene-mata pettustest seesuguste toimingute juures, nägemata ja üleloomulikkud wäed kaastegevuses on, seda ei salata kellegi poolt, kes üleüldise selles asjas otsusewõimulised on. Nagu fakt, mis pimedas hülilib ja nii kui külgehakkaw haigus, mis keelpäewa äraraiskab, on see kuratlik töö end üle maa laiale laotanud, ja nii kui noodaga kalu püütakse, nõnda on waenlane sellega sajad tuhanded kuni püüdnud".

„Zeitschrift für Theologie“, 1887 a. lhk. 130. 131.

Weel selgemalt ütleb pastor W. Rohnert selle tegewuse kohta oma wäliseses kirjatöös spiritismi üle:

„Püha Kirja, seda ainsamat Jumala poolt meile annetatud ja täielikult küllaldast tõekallikat (Luk. 16, 29; Jes. 8, 19. 20) halwaks pidades usaldab spiritismi iseäranis oma uustilmutusi, mille juures mitte ainult looduse wäed, waid iseäranis ka kurjawaimude wõimtegevuses on.

Enam kui Jumala Sõna, uskus ta niisuguste waimude sõna, seda Jumal pole saat-

nud, waid see suur walelik algusest (Ew. 5, 12) kes osawasti mõistab ennast ja omi kurje ingleid walguse inglite sarnasteks muuta (2. Kor. 11, 14), ja kes wiimajel raskel ajal wägewasti tegewuses on „kõige walewagedega ja imetähtede ja tegudega“. 2. Tesl. 2. 9. Sest spiritistide kiriku nägemata pea ei ole keegi teine, kui saadan, see näib wäljaspool iga kohtlusest olema. Lhk. 273. „Tema päris kodu on Ameerika; siin on ta kõige tugewasti ehitatud. Waewalt on siin mõni linn wõi küla kus mitte spiritistide koonduskohti poleks“. Lhk. 266.

Järgneb.

Mõtted aasta wahetusel.

Augus w. lhk. 2.

selle armastuses sõnakuulikkud on, „Õndsad on need, kes tema käsuõnade järele teewad, et neil wõiks meelewale olla elupuust süüa ja nemad wõiksid warawast linna sisse minna“.

Urajuundmuste sõne.

1924. aasta on meid suure sammu igawikule lähemale toonud. Kristuse ristisõdijate arm on palju suurenenud. Teiselt poolt näeme aga kurjust kohutawat sammul kaswawat.

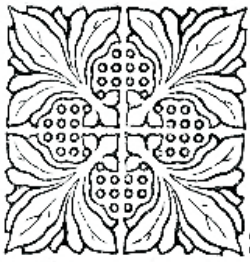
Sgal pool suurenewad tormi tundemärgid. Kohutawad sündmused rahwaste seas, maal ja merel, suurenewad alatoisa. Maatera wariseb enda alustel ja tuhanded leiawad enneaegselt haua. Jumala plaanid jõuawad täiusele ja meie oleme igawiku äärel. Weel kestab lühikene ajajätk, kus hädad, wiletsused mured ja walud peaosas etendawad, ja patu turblugu jõuab lõpule.

Eugeja, kuidas on sinu seisuford kui Kristus tuleb ja oma walitsuse ülesseab? Kas ootad ja teda rõõmuga kui oma kuningat ja õnnistegijat? Misuguse otsuse tahad ja teha sel aastal sel määrul, mis sul siamaale weel tegemata?

Sgawik on sinu ees ja auuline pärandus ootab kõiki, kes weel täna Jumala kutsel tulewad ja end tema riigi alamateks otsustawad. Tema tahab kõikidele rahu ja rõõmu anda kesi rahutumast ja hädarikkast maailma. Sel wiisil wõib 1925. aasta kõigeõnnelikumaks aastaks saada sinu elus.

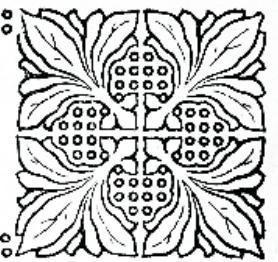
See on sinu Jumala soow ja kõige tema rahwa palwe.

R. U. D. ainetel — 6.

IMELIK, AGA TÕSI

R. Greene

Kui teie Canadas ühe väikese küla elanikelt küsitate, mispärast Campwellide abielupaar äkki enda talu äramüüis, millel nad juba nõnda kaua asunud, ja mispärast nad Ühendatud Riikidesse elama läksid, siis saaksite kahtlemata leida, et nad täna selle kohta veel sama vähe teavad, kui sel ajal, kui see sündis.

Siiski on võimalik, et keegi külas selle üle enam imestanud ei olnud, kui Campwellid ise, kes, nagu see siis näis, ühe silemise tungi sõna kuulsid, enda kodu äramüüsid ja oma kolme lapsega rongile astusid, et Bostoni sõita. Minult kuus nädalat oli sellest möödas, kui nende südames oli igatsus tärkanud, oma kodukohta äramüüa ja juba olid nad eneste armsaks saanud mööbli äramüünud; nende talu oli teiste omanduseks saanud ja nad olid reisul Uue-Inglismaa poole. Polnud ime, kui naabrid imestuse pärast juured silmad tegid, ja samuti polnud ime, kui proua Campwell, kui rong raudtee jaamast — nende raudtee jaamast — lahkus, oma mehe poole pööras ja ütles:

„Paistab otse uskumata olewat, eks ole tõsi?“

Sellejärele kui nad küllaldaselt ümberwaidanud ja ajutiselt siin kui sääl elanud, arvasid nad lõpuks ühte väikesesse majakesesse elama, millest nad wabalt Atlandi okeani sinikais laineid näha võisid, ja mis ainult mõningad miilid Bostonist, sellest wanaaegsest ja meeldiwast Uue-Inglismaa linnast, eemal asus.

Ühel hommikul oli proua Campwell oma eelaias lille-lapsakeste eest hoolitsemas.

Uue-Inglismaa päikesepaistes peitub midagi, mis kõigis igatsust äratab, lillesid istutada, nagu ka säältmaa nurmed ja aasad kirjeldamata nõidusliku mõju awaldawad, jäädes selle unustamatuks, kes neid lerd näinud.

Proua Campwell omas lahket ja wõitwat iseloomu, samasugust külgetõmbawust, kui säältmaa lewadepäewad. Ta kuulus nende haruldaste ja õnnelikkude inimeste sekka, kes teiste päale meeldiwalt ja otse kigitõmbawalt mõjusid, ilma, et see temale endale vähemakti waewa oleks maksnud. Juba külastasid naabrid teda ta kodu ja nad olid waimustatud

selle üle, et saatus neile nõnda soowitawa kaaselaniku nende väikesesse, mereäärsele asundusesse oli soatnud.

Sel hommikul oli proua van Ness see, kes tema atast möödamines seisma jäi ja lahkest hülidis:

„Tere hommikust, proua Campwell!“

Muidugi leidub ju väga palju jutuwainet, kui tats naist ilusal päikeserikkal hommikul kohtawad — laste terwisline seisukord, uued toidud, mis meest le maitsewad, plaanitsemine pühade wastuwõtmiseks, teated ajalehtedes ja loomulikult ka väikesed juhtumised perekondades, mis maakohal piirita lõnecainet pakuwad.

Proua Campwell, kui alles uuele kohale asuja, oli muidugi huwitatud oma naabrite üle ja proua van Ness, kes juba kaua oli sääl elanud, teadis iseenesestmõistetawalt palju nende elust.

Riisuguses ideaalises seisukorras sattusid nad jutuhuosse, millele wastufetsmine näis wõimatu olewat ja — nähes ühte naisterahwast mööda minewat, istusid nad mõlemad suure wahtrapuu warjul olewale trepile.

„See on proua Berkini,“ ütles ümbrust tundja naisterahwas, kui möödamineja hääletõla kuuldawu:piirist oli wälja jõudnud.

„Tema elab siin lähedal väikeses, pruunis majas. Ta on lest ja temal on kolm last. Üks nendest, kõige wanem poeg, on koolis.“

Proua Campwell, kes sel ajal ülessewaatas kui Berkini lest mööda läks, nägi lestmist kasmu salelda tehaga naisterahwast, kes mitte iseäraliselt ilus, kuid oma auartust äratawa wäikse wälimuslega, hääd mõju awaldas.

„Ma mõtlen, temal on oma poja eemal olekust väga kahju,“ tõendas kohalik naisterahwas, „aga see on üks imelik perekond. Tema poeg tahab juulustajaks saada. Nemad on nimelt Seitsmenda-Päewa-Udwentistid.“

„Kes nad on?“ küsis proua Campwell uuesti.

„Seitsmenda-Päewa-Udwentistid. Kas teie ei ole neist itaigi kuulnud?“

„Ei“, wastas see, koputades käsilabidaga põlwele. „Ma ei ole neist itaigi kuulnud. Mis inimesed need o?“

„Need on inimesed, kes pühapäewa asemel laupäewa pühitsewad.“

„Ah soo, neid on Juudid,“ vastas ta.

„Ei, Juudid ei ole nad küll mitte,“ vastas küllaline iseäralise rõhuga. „Nemad ei ole rohkem Juudid kui teie wõi mina; aga nad käwad laupäewal kirikus, nagu meid seda pühapäewal teeme. Laupäewal ei tee nad mitte midagi — nad ei ostagi sel päewal midagi, kuni päikene laupäewa õhtul loojeneb“.

„Proua Campwell naeris. See on kõige imelikum lugu mida ma ilal kuulnud olen“, ütles ta.

„Meie elame 20-mal aastasejal kristlikus ajajärgus, ja see waene naisterahwas mõtleb ikka weel, et ta peab laupäewal kirikus käima. Ja kõige selle juures nägi ta päris mõistlik wälja“.

„Täheandakse, et igas ümbruskonnas oma isetaoline perekond olla“, ütles proua Van Ness ülestõustes „ja ma mõtlen see perekond on meie kogukonnas feesugune“.

„Kas olete millalgi temaga hingamise päewa loo üle rääkinud?“

„See küsimine näis proua Van Nessi pääle pörutawalt mõjuwat ja ta vastas erutatult: „Ei, seda just mitte. Usu asi on ju midagi sarnast, mille üle suurem jagu inimesi hääd meelega ei kõnele“.

Proua Campwell kõrvaldas ihe tangekaelse juuffeloki filme eest, seda kõrwa taha finnitades ja ütles otsustawalt: „Mina tahan teda külastada ja temale selle asja selgeks teha. See näis selleks liiga tark ja wiisakas naisterahwas olema, kui, et ta end niisuguse narri kumbe läbi peaks petta lastma“.

„Teil on nähtawasti rohkem julgust“, ütles küllaline naeratades. „Kui teil forda lähets naisterahwa waateid muuta, teeksite seega kõigile siin ümbruses häädmeelt. Loodan, et wartsit mulle kiilla tulete. Jällenagemiseni“.

Proua Campwell oli jällegi üffi enda küllede ja mõtetega, — seeford aga iseäraliste mõtetega.

Dma lubamisele ustawaks jäädes nähti teda ühel ilusal õhtupoolel proua Perkin'i maja poole sammuwat. Enda külastamise otstarbe üle pikemalt järelemõteldes, langes ta esialgne sübidus. „Igal ühel on ju wabadus uskuda, mida keegi õigeks peab ja paljud põlgawad ära iga nõuande, kui keegi neile teist ilmawaadet soowitab“, ütles ta iseeneses. West ehk tunneb ta see naine end selle üle haawatud, kui ma temale sarnase ettepanekuga lähen, ja juhatab mind ukse poole?

Raheldes seisatas ta eeskojas mõne minutt ja püüdis lõpulkult otusele jõuda, kuid finnitatud teadmise läbi, et tema kõigehääsoowit-

likumas mõttes tulnud, astus ta ukse juure ja kõlistas.

Sõbralikkus, mis ta proua Perkin'te vastu wõttis, andis küllalisele jälle ta esialgse julguse tagasi.

„Kul on päris häbi, kui selle pääle mõtlen, et ma teid weel külastanud pole“, ütles ta, wõõrale istet pakkudes. Nõdmustan wäga, et teie minu wiisakuse puuduse olete tähelepanemata jätnud ja sellest hoolimata mind külastama tulite“.

„Wäikeses Canada osariigis, kust mina siia reisisin, ei pandud kumbeid nende peenestuses tähele“, vastas proua Campwell.

„Meie läheme siis, kui waim meid selleks sunnib“.

„Mulle meeldib sarnane talituswiis. See on nii wäga loomulik“, vastas proua Perkin.

Nõnda ilma kindla kõneaineta jutustades oli küllalikel wõimalus nii majaperenaisega kui tema ümbrusega tutwuneda. Eturuumid olid mõnustit ja meelkerikkalt sisseseatud ning kufagil ei paistnud midagi korratust wõi ülarust.

Raamatute ja aakirjade hulk, mis hoolikalt nendele määratud kohtadele aseadatud, andsid eluruumidele uurimistoia ilme. Wajaproua näis nii umbes 40-aastone ja oma wälimuse ring oleku poolest wäga meeldiw inimene olewat. Tema mustade juuste keskel paistisid hõbeniitidena üffitud hallid juuffelawad. Tema silmad, mis juuste wärwiliselt mustad olid, waatasid tõsijelt ja järel mõtlewalt. Kogu tema olewus awaldas teadlikku ja walitsewat mõju, mis iseäranis ligitõmbawalt awaldus. Küllaline imestas iseeneses wäga selle üle, kuidas küll see päält näha haritud ja tark naisterahwas wõis niisuguse suure effituse ohuriks longeda. Kindlasti näis ta sellesti petetud olema ja sellejärele, kui nad lühikene aeg üleüldisest as'adeft olid kõnelelunud, kogus küllaline end ja ütles muu seas lahkelt:

„Ma mõllen teie olete Seitsem.-Päewa-Udwentist, proua Perkin“. „Ja see ma olen“, kuuldus siidel wastus. „Eks ole see küll imeli? Ma ei ole ilagi weel enne niisugustest inimestest kuulnud, kui niid. kui siia tulid! Küllaline rääkis neid sõnu wähe kiremalt, kui harilikult tema kõne wiis oli. Wajaproua naeratas lahkelt ja ütles: Selle üle ei tarwitse imestada. Meie oleme wõrdlemisi wäikene kogudus ja Canadas elab meie liikmeid wäga wähe“.

„Miks pärast pühitsete teie aga laupäewa?“ küsis tema.

Järgneb.

Noor/oo o/akond

Sihifindlad inimesed

Kes elus tahab eesmärgile jõuda, peab endale teatud sihi ette seadnud olema mille poole ta ruttab ja sääl juures peab ta alati oma teed tähelepanema, et ta sihist kõrwale ei sattuks. Saawamees tormisel merel waatab alati kompassi pääle ja arwestab päitese seisu tähelepannes sääljuures alati laewa sõidukiiruse mõõtjat lugedes sellekohase abinõu kaudu laewakruwi ringkäiku, et ta alati kindlasti teaks, kus laew wiibib. Minult kõide nende ettewaatusabinõude tähelepanemisel mõib ta loota, et ta ette seatud ojal teatud sihile jõuab.

Ka inimene wiibib laewa sarnaselt elumerel, sattudes lihti soatuse tormihoogudesse, mis teda soowimata kõrwaltreedele juhivad.

Enamjagu inimesi elumerel, tormidest purustatud laewakere sarnaselt, ümber ilmo, kompassita, kaardita, plaanita ja kindla sihita. Nad ei tea mitte kust nad tulewad ja kuhu nad lähewad. Nemad tulewad „ei millestki“ ja lähewad teadmata kuhu unustusesse. Öudne ja pime on nende elutaewas ja äärmiselt tormine elumeri.

Soopis teistsugune seisuford walitseb inimese juures, kes piiblit uurib ja alati selle igawesti kindla põhjanaela, Jeesuse, Kristuse pää'e waatab, sellele piibel kompassiks ja prohwetikuulutuste täideminek laewa sõidukiiruse mõõtjaks, mis temale ajaloo käigu astmeid näitab.

Tema teab kuhu ta oma laewa liirib ja peab sihti kindlasti silmas. Soatusemaru mõib tema ümber tormata, tema waatleb oma südant ja sekkuforda Jumala wastu, kes temale alati tarwisolewaid juhtnõore igawiku kaldest soadab ja nõnda mõib ta igal juhtumisel oma laewufest ikka ja jälle soowitawa rahusadama poole juhtida. Tema teab, et niikaua, kui ta oma südame puhta ja õiges seisuforras peab Jumala wastu, mõib ta kindel olla. Ühes Paulusega ütleb ka tema: „Alga meie teame, et kõik heaks tuleb neile, kes Jumalat armastawad, kes tema enne peetud nõu järle on kutsutud“. Rom. 8, 28.

Jseäransis hädaohhtlikud on tormid elumerel noore eas. Kui palju noorte elulaewu on

wilumata juhtimise ja tarwillste juhtimisabinõude hooletusesse jätmise läbi õigelt teelt kõrwale sattunud ja hukunud.

Sellepärast on uue aasta algul jällegi kohane kõide tähelepanu sellepääle juhtida ja küsida: „Miska teeb noor inimene oma teeraja selgeks? Kui ta ennast peab sinu sõna järle“. Paul 119, 9.

Tüürid sa, armas lugeja, sihifindlast igawese rahusadama poole? Mõtle selle üle tõsiselt järle ja muretse endale kaart ja kompass. Astu elawasse ühendusesse selle suure tüürimehe, Jeesusega, kes sinu elulaewa nägemata kuid kindlal kõel läbi udu, tormide ja kaljude kindlasti igawesesse sadamasse soadab. Peame uuel aastal enda sihti kindlamalt silmas ja ütlemele ühes laulikuga:

„Mere peal Jumala kaitsmise all
Me' reisisime koju pool.
Tormidest aetud, kus kurwastust küll,
Me' reisisime koju pool.
Sadamast kaugel ja laenete käes
Tüürime randa ka tormises wees
Jssand on laewa peal me' tüürimees
Me' reisisime koju pool.

Torm lihti küll laineid pardasse lööb
Me' reisisime koju pool.
Silm eemalt ju kodumaa randa näeb
Me' reisisime koju pool.
Rõõmusta, looda, wõta julgust ja
Tuul päri on, purjed see järle sea
Geft sadamas antrul oleme pea
Me' reisisime koju pool.

Noorusaeg — kuldne aeg

Õigusega wõrdlewad huuletajad noorusaega fewadega. Noor/oo jõu ja wõimaluste imestamiswäärilist wäljaarenemist ei wõ'gi ühegi teise kujutusega wõrrelda, kui just looduse üleüldise ärkamisega ja kaswamisega selle aastaajal.

Elustaw mahl täidab terwet keha, nõnda et tema sarnast wilja sealt ka soodata mõib. Kuid eluwõimne nooruselst, kes ainult heade asjadega tegewust õstib, on just see, mis puudub meie päiwil. Et noorsugu end tunneb tugew olema, siis pööras apostel Johannes

omas esimeses epistlis just nende poole. Tema oli ise ainult seda läbielanud, et nooruses õitsev inimene Issanda töö edustamiseks kõigeõhulisem on... Teda, kõigenooremat jüngerit oli Ünnistegija kõigenam armastama hakanud, sest temas ja ta hiljem tulles Pauluses nägi Jeesus mehi, kes tema tublimatels saadikutels mõiswad olla. Omas nooruses õitsemas waimulikus ja kehaliikus tugewuses oliwad nad kõigeõhulikumad sellets, et hukatuse wiimast hoiatust äärel seiswale juudarahwale mõimsal wiisil wiia.

Noorest põlwast saadit oli Johannes „Jumala käskusid“ südames pidanud (Op. lõn. 3,1), sellepärast rõõmustas Issand teda sellega, et ta temale oma tötuse järele, wäga pika eluea kinkis (salm 2). Tõsine tarkus, mida ta omas kõigewaremas nooruspõlwes oli otfinud, oli talle kallim kui kuld (salm 13. 14.); Issand andis temale kõigeparema palga, temaga ühenduses oleku. Patmose saarel sai temale Jumala saladusesse pistuheitmine osaks, mis ükski tema eelolnud prohwet näinud ei ole.

„Laske lapsukesed minu juure tulla“ ütles Ünnistegija; nende sõnade läbi tahtis ta näidata, kui tähtsaks ta seda pidas, et lapsed maast madalast alates temale kaswatud saakiswad. Kui meie omas raskemeelsuses seda õpetükki, mida ta meile anda tahtis, weel mitte ei ole õppinud, siis ei wõi seda waenlase kohta küll mitte ütelda: „Andke lapsed meie kätte kuni kaheteistkümnne aastani,“ ütles jesuiit, ja nad on oma eluksajaks meie poolel.“ Saatan katsub ikka ja jälle noorte südamele peale külmust puistata, sest ta teab, kui lewadtaimed külma saawad, siis on ta tulewane lõikus mõõdas ja rifutud. Ülge wõitlus, mis saadan noorte wastu peab, peaks südameid awama ja meid lihutama meie noorte kasuks tõsist tööd tegema. Kui noor puu pisut on kannatada saanud, on ta pisut kõweraks paindunud, siis ärge wiilke enam minutitki aega; wiige teda jälle õigesse seisuks, seni kui ta enmast weel paenutada laheb.

„Aeg on raha“, ütlewad rahwad teisel pool okeani, meie noored aga wõime julgesti ütelda ja tõendada: „Noorusseg on kuld“. Kui meie seda tõde ainult tõeliskult äratunneksime, kui sagedasti oleks meie elus hoopis teine seisusford.

E. Lecoultre.

Pöördepunktid elus

Igal kriislasel on pöördepunktid elus. Mõningatel tulewad need kogemused tihemini, teistele harwemini ette; aga ükski ei jäe nendest kriisidest puutumata, olgu noor ehk wana.

Büibel nimetab neid kogemusi kiusatusteks. Mõnikord ilmuwad need kiusatused hinge waenlase läbi. Waenlane seab endale plaane ette. Ta paneb tähele meie nõrkusi; ta tunneb meie meeoleku; ta paneb tähele igat sõna, igat teguwilisi; igat hooletusse jäetud kohustust. See teadmine wõimaldab temale, niisuguse peene olewaga enda kiusatust ülesseada, et tal lootus on meie üle wõitu saawutada. Silmapilgul, kui meie seda sugugi et aima laotab ta enda wõrgu meie üle, ja ainult taewase Isa hoolitsus wõib meid patu eest hoida.

Joosep oli sel kombel kiusatusest piiratud. Alga teda hoiti, selle elu kriisise ajal enda enesewalitusse ja Jumala peale lootmise läbi patust eemale.

Mõnikord kutsune meie neid kiusatust enda ihuliku ja sõblise nõrkuste läbi ette. Igaüks, kes patu teeb, on nõrk, jõuetu. Patu on nõrkuse tundemärgiks. Ta ei ole ilalgi tugewuse tõendajaks. Mõte tõuseb meie meeles. Meie haarame temast kinni, sest et meie jõuetud oleme, ehk meie teeme seda sellepärast, et ta teistel need kalduwused on olnud. Kui meie seda mõtet meele jätame, tõuseb meites see tahtmine, tegu näha, teha ehk tunda. See tahtmine läheb ikka tangemaks, kuni meie sellest wõidetud saame ja enda nõrkuse tagajärjel patu ja hukkamõistmise sisse langeme.

Iga niisugune kiusatus moodustab meie elus kriisi. Meie ei otjasta enda jõudu ehk jõuetust, kiusatuse hulgast, millistele meie wastu peame seisma; waid wõit on kiusatusel mõduandem. Igaord kui meil pattu tegemise kalduwus on, on see, kui kallaks meie õli tulele juure. „Ainult üksford weel“ on iga jõuetu harilik wabandus. See on sõbluse langemise märk. Meie ei wõi ilalgi wõitu saawutada, kui meie ainult „weel ford“ maitsta tahame. Jõud, mehisus, ja kriislik wahwus nõuawad kiusatusele wastu seisumist.

Rüpea kui meie esimest tungi, paha teha, tunneme, selkamaal silmapilgul, kui esimene mõte meile selgetks saab, siis on silmapilk käes mil wõitu tuleb saawutada. See esimene silmapilk on lõpemata tähtsusega. Tema tähendus on nii suur et ta pöördepunkti moodustab. Iga wil õnnistuse ja needmisega, oleneb ühest otjusest ära. Kas saab saadan ja liha wõitma, ehk saab hing selles, et ta

pahad mõtted eemale peletab, wõitma ja wõitluses jõudu omandama.

Kiusatuse kriis kestab harkikult ainult lühikest aega. Mõne filmipilgu jookkul otustame patu teha ehk selle vastu seista. Meie ei tohi patuste mõtteid seemet mitte enda meele põllumaale vastu wõtta. Kui oleme ükskõiksed siis heidame warju enda kristliku elu peale ja saame waealase noolte märgilauaks. Kui meie kiusatustesse langeme ja meil korda läheb alles hiljemalt neid nõdruseid wõita, mida kaua oleme orjanud, siis ei wõi meie enam ilalgi ihulikult sellele astmele jõuda, kui siis oleksime jõudnud, kui meie igat kiusatust selle alguses oleksime ära wõitnud.

Pidagu sellepärast iga noor meeles et jagedasti „üks lord on alati“.

W. Johanson.

Ainus põhjendatud loomiselugu

Algus w. lkt. 3.

wälja uurida. Miks mitte seda uskuda? Miks mitte uskuda neid sõnu, mis üles kirjutatud nii ammu tagasi, enne igasugust inimliku ajalugu, mis annawad meile selle elawa tõe kuld-
das Jumal lõi inimese seia maa peale, andes temale suursugu olemasolu, oma enese kui Looja kuuju?

Ja kui Jumal loomisnädala lõpul waatas kõike seda, mis ta tehes loonud, siis kõlab teadaenne nii: „Jumal waatas kõige see peale, mis ta oli teinud, ja waata, see oli väga hea.“ 1. Moos. 1, 31.

Ja nii see oli. Ja nii oleks see jäänud heaks tänini, kui ei oleks waenlane sisse tulnud ja awanud patu ja kurjuse wärawad, ehitades meie esiwanemaid mitte uskuma Jumalat, mitte uskuma seda, mis ta oli ütelnud, mitte alluma tema mõistlikkudele ja õigetele nõuetele. Jumal soovis, et ükski inimene patust midagi ei teaks. Ja kes julgeb üles tõusta, öeldes, et Jumalal selles ta mitte õigus ei olnud? Sõnakuulmatus ei lisanud juure midagi head, ta tõi sisse lihtsalt wiltsust ja surma.

Kui inimene jagas langenud lutsiferi tundeid, kuulada wõttes lutsiferi sisendust, nagu oleks Jumal inimeselt tagasi hoidnud mõnda head, mõnda õnnistust, misjulgust oleks wõidud tunda sõnakuulmatuse läbi Jumala ütelduste vastu, siis awanesid kurjuse wärawad, ja meie esiwanemate filmid awanesid ka kindlasti, kuid ainult selleks, et näha kurjust. Ja

nii moonutades Jumala armastust, tarkust ja headust, leidis patt sissepääsu inimese südamesse, misjulgune patt tingitas inimese wõimsa Lunastaja — Jeesuse Kristuse tuleku.

Milleenium (tuhandeaastane riik)

Algus w. lkt. 7.

kui need tuhat aastat saavad otsa saanud, siis peab saadan lahti lastama oma wangist. Ja ta läheb wälja ära ehitama paganaid, kes on maailma neljas nurgas, Rogi ja Magogi, neid sõtta koguma, kelle arw on kui liiw mere ääres.“ Salm'd 7. 8.

Kurjade ülestõusmise ajal nähakse uut Jerusalemma Jumalast maha tulewat taewast. (Jlm. 21, 2)

„Kristus tuleb alla Oltmäele, kust ta peale oma ülestõusmisest taewa läks ja kus inglid tema tagasituleku tõotust kordasid. Prohwet ütles: „Isand, minu Jumal, saab tulema ja kõik pühad temaga. Ja tema jalad seisawad sel päewal õltpuu mäe peal, mis Jerusalemma kohal päewaülestõusmise pool; ja õltpuumägi lõhteb lõhki kerkelt... väga suureks oruks! Ja Jehoowa peab kuningas olema kõige maa üle; sel päewal peab Jehoowa üks ainus olema ja ta nimi üks ainus! Kui uus Jerusalemm oma filmipimestawas hilguses maha tuleb taewast, siis asub ta kohta, mis puhastatud ja tema wastuwõtmiseks valmistatud, ja Kristus oma rahwaga ja inglitega lähewad püha linna sisse.“

Saadan valmistab siis oma wiimse wõimsa wõitluse vastu. Et kurjad surnud üles äratatud, ta näeb lugematud hulgad oma pool, tõusewad ta lootused ellu ja ta otustab suure wõitluses mitte järel anda. Tema koon-
dob kõik kadunute sõjawäed oma lipu alla, püüdes nende läbi oma kawa teostada. Ta teeb neile ettepaneku neid pühade leeri vastu juhtida ja Jumala linna wallata. Waenuliku upfatusjega näitab ta arwutu miljonite peale, keda surrust üles äratatuo, seletades, kui nende juht, et tema wõiwat seda linna ära wõtta. Aga meie loeme, et tuli langes maha taewast Jumalast ja häwitas nad ära. „Ja nemad tulid maa latuse peale ja pitrasid pühade leeri ja armastatud linna ümber, ja tuli langes taewast maha Jumalast ja lõi neid ära.“ Jlm. 20, 9. Ja rehasteistkümnendas salmis loeme: „See on teine surm.“ Piibel õpetab seepärast, et mitte üksnes saadan ei saa häwitatud, waid et miljonid ühes temaga hukuwad.

Uueks aastaks

Arenemisõpetus waekauhil.

August w. lht. 5

Eh! küll paljud meie seast Uut Aastat uute soowidega ja otjustega a'gawad, siis unustame need harilikult peagi jälle ja wanad harjumused saawad uuesti ülewõimu enda kätte; weel enne kui jaanuar möödas, oleme sagedasti eneste wanadel teeradadel. Uus Aasta saab peagi wanaks ja lisab kindlasti midagi meie waimliste faotuste nimikirjale juure. Kui Salomon maifete asjade üle järele mõtles ja oma otjust nende kohta awaldas, ütles ta: „... pole mingisugust uut asja päitese all.“ Rog. 1,9.

Kas peaks see tõsi olema? Kas peaksiime sel aastal jälle samu pettumusi ja pattusi läbielama?

Kas peaksiime kõige seda, mida minewiku elus oleme teinud, jälle edasi jatkama, endid abttult minewiku wõimu alla paenutades?

Kas peaks Salomoni lause: „On ehk ohi, mis keegi wõiks öelda: Waata seda, see on uus,“ meie rinnus iga lootustähe kustut. ma?

Õnnets asetab Jumal jellele lausele wastu teise meeltülendawa mõtte ja töötuse, üteldes: „Ärge tuletage meele endiseid asju ja ärge pange tähele mis wanasti on sündinud! Waata ma teen ühe uue asja.“ Jes. 43, 18. 19

Jumalikkus wõib end abituna tunda aga Jumala juures on wägewus. Kui Jakob Prietis Jumalaga oli wõidelnud ja temalt uut jõudu ja wäge palunud, muudeti tema nimi Israe'iks ehk wõitjaks. Mis Jumal Jakobile tegi wõib ta igale ühele teha, kes Jakobit wiisil palub: „Ei ma lase sind mitte, kui sa mind ei õnnista.“

Kes sel wiisil weel täna Jumala poole pöörab, wõib öelda ühes Saawetiga: „Ta wõttis mind üles ärähwitamise august ja mudasest roojast, ja pani mu jalad seisma kalju peale ja kinditas mu samurüüd. Ja pani mu suhu uue laulu.“ Saul 40, 3. 4.

Kõigewägewama abiga wõib igaüks weel täna tõestult uut aastat alustada, kogu oma sifemise lühese poolest uueks saades.

Selles mõttes soowib kõigile „E. S.“ luigejatele

S ä ä d u u t a a s t a t

Toimeius.

des seega tarwet Jumala järele. Tema förwaldob loomise, patulangemise ja lunastuse. Ni tüüsu põhiope'used saawad ära pühitud palja ole'use läbi, nagu oleks ewolutsiiooni-line lõud looduslikus jõus kaasa'ündinud.

Ulnest oma eneste teooriate läbi pimes-tatud teadlased ei wõi näha ewolutsiiooni teooria nõrkust. Teg on kristlastel healt tõsta moodsa langemise ülbete lõenduste wastu, wõttes otjustawa seifutõha piibli teadusliku tõele.

Jutustus: „Jmelik, aga tõsi“, ei ole mitte wälja-mõeldus. See on tõesti sündinud lugu.

Kirjutaja on selle lootele tõnda ülestähend nud, nagu ta ise seda proua Campwelli huuktel kuulnud.

Ulnult mõne peategelase nimed on muudetud.

Kõik, seda huwitab meie ajal maailmas walitse-wate enreolemata olufordade ja sündmuste tähendus kui ka maakera ja kogu rahwa saatus, need otstu praegu trükiti ilmunud raamat:

„Maailma tulewik“.

Sind broschüürilt 125 mrl.

Saada: „E. S. Eesti Liidu“ kontorst, Mere-puiestee nr. 14a Tallinnas ja raamatumüüjatelt.

Ajakohased,

≡ **waimulikud kõned,** ≡
peetakse järgmistes linnades:

Tallinn, Merepuiestee, 14-a.

Tartus, Pihkwa tän. nr. 10, kort. 2.

Narwas, Peetri turg, Luschkowi maja nr. 10.

Kakweres, Pikk tän. nr. 68.

Sapal, Kabala tän. nr. 4.

Waldes, Lai tän. nr. 9.

Wärnus, Karja tän. nr. 3.

Kurejaares, Kubermangu tän. nr. 6.

Walgas, Uus tän. nr. 24.

Wõrus, Jüri tän. nr. 6.

Saapsalus, Kalda tän. nr. 15.

Tõrwas Pikk tän. nr. 1.

Wäljaandja: 1895 a. ajutat. 7 p. Ud. Eesti Liit. Tellimised kui ka rahasaadetused saata Martha Kaba'le Merepuiestee nr. 14-a Tallinnas.

Wastutaw toimetaja: M. Wärengrub, Posti tän. nr. 48, kort. 5, Narwas, kuhu kaastõdd tulewad saata. D.-L. „Narwa Kirjastusühituse“ trükk, Narwas. 1924.